

skud, vi skal over til, at hver enkelt maa se at klare sig selv. Men det viser sig altsaa, hvad der i øvrigt neppe kan virke som nogen Overraskelse, at naar man taler om, at man vil have Statstilskuddene nedskaaet, er det dér, hvor det gælder om dem, der i Forvejen har lidt, dem, der har ondt ved at klare sig, de syge, de gamle og de arbejdsløse, men naar det gælder Tilskud, der kommer de bedrestillede til gode, saa faar Piben en ganske anden Lyd. Der tales endogsaa om, at hvis de større Landbrugere ikke faar det Statstilskud, de plejer at faa, vil de opgive Merglingen, hvilket igen vil bevirke, at der ingen Mergelbaner kan anlægges, og saa forhindrer man ogsaa de Folk, der opdyrker Heden, i at komme til at mergele. Det vil med andre Ord sige, at man ligefrem truer med Strejke. Det er dog mit Haab, at det ikke skal gaa saa galt, thi det vilde unægtelig være i høj Grad beklageligt, om Merglingen af Jyllands magre Jorder skulde høre op. Jeg haaber derfor, at der ved de Forhandlinger, der nu skal føres angaaende denne Sag, maa naas et Resultat, som saa vel Statskassen som Hededyrkerne kan være tjent med.

Men det maa ikke glemmes, at de konservative Partier, Venstre og Højre, hver Gang der er Tale om de Forslag, som virkelig kunde forbedre Statens økonomiske Kaar, f. Eks. Forslag om Afrustning, Forslag om Formueskat til Aflastning af Statens store Rentebyrde, siger, at dem vil man faa Landstinget til at slaa ned, og forleden Dag, da det ærede Medlem Hr. Hedegaard talte om Brændselhjælpen til de gamle Aldersrentenydere, sagde han, at vi med Hensyn til Statens Udgifter er i Nærheden af Grænsen for, hvad Landets Bæreevne kan taale. Ja, saaledes lød Talen, da det gjaldt Brændselhjælpen til de gamle; men naar man ikke vil være med til de Foranstaltninger, som virkelig kan forbedre Statskassens Økonomi, og den haarde Nødvendighed af den Grund tvinger til Spar-sommelighed, saa kan vi dog vist bedre spare paa Mergeltilskud til de store Landbrugere end paa Hjælpen til de gamle, der i Øjeblikket sidder og fryser, fordi de ikke har Penge at købe Brændsel for.

Medens jeg saaledes maa tage stærkt Forbehold overfor de Udtalelser, min Kollega fra Viborg Amt, det ærede Medlem Hr. Nørskov, har fremsat angaaende Mergeltilskuddene, vil jeg gerne give fuld Tilslutning til de Udtalelser det ærede Medlem fremsatte angaaende Folkekuren ved Hald. Vi har i mange Aar haft Kursteder, hvor økonomisk velstillede Medborgere

kunde søge Lindring for deres Lidelser, men først med Folkekuren ved Hald har vi faaet et Kursted, hvor ogsaa Smaa-kaarsfolk kan komme, naar de er ødelagt af Gigt og Nervalidelser. Levemaaden paa dette Kursted er vel tarveligere og Patienterne er omgivne af mindre Komfort, men man er i Besiddelse af de mest moderne Apparater og Lægemedler og har udmærkede Lægekrafter, saa at et Ophold paa denne Anstalt utvivlsomt med Hensyn til Helbredelse er lige saa værdifuldt som Opholdet paa et hvilket som helst andet Kursted. Men man søger ikke blot at lindre Smerter og helbrede, hvor Helbredelse er mulig; nej, de mange Stakler, som kommer paa denne Anstalt, saa ødelagte af Gigt og Nervalidelser, at de fuldstændig har mistet Evnen til at udføre det Arbejde, de tidligere har ernæret sig ved, søger man at lære andre Beskæftigelser som Børstenbinderi, Bogbinderi, Kurvffletning o. s. v. Allerede i de tre Somre, denne Anstalt har været aaben, er der Mængder af Mennesker, der er rejst glade derfra, selv om de ikke er blevet helbredet, men fordi de i Fremtiden ikke var henvist til at leve i Uvirksomhed, men var i Stand til at udrette noget.

Ogsaa for Invalidefonden har denne Anstalt uhyre Betydning. I den forløbne Sommer har Fonden haft ikke mindre end 200 Patienter ude paa Folkekuren ved Hald, dels for at de skulde søge Helbredelse, saa man kunde spare Invaliderenten, dels for at man kunde faa konstateret, om de virkelig var Invalid i Lovens Forstand. Det er ganske naturligt i mange Tilfælde uhyre vanskeligt, for ikke at sige umuligt for en Læge ved en enkelt Undersøgelse at konstatere, om en Ansøger virkelig er Invalid i den Grad, at han bør have Invaliderente. Derfor sender Fonden disse Folk ud paa Folkekuren ved Hald og lader dem gaa der i Maaneder eller saa længe man nu finder det nødvendigt, for saa efter dette Ophold at tage Stilling til Spørgsmaalet; saa er man langt anderledes i Stand til virkelig retfærdigt at bedømme, om disse Folk bør have Invaliderente eller ej.

Men Ulykken er den, at denne fortræffelige Anstalt maa lukke om Vinteren, fordi man ikke har Penge at foretage de Grundforbedringer af Bygningerne for, som skal til, for at de kan egne sig til Vinterdrift. De har i Aar faaet et Par Pavilloner lavet i Stand, saa de kan have 70 Patienter i Vinter, men det er jo alt for lidt, da de om Sommeren har 4—500, og der stadig er en Mængde